

Тамара Купева

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Институт за македонска литература, Скопје
t.kjupeva@iml.ukim.edu.mk

БУНТОТ НА ТИШИНАТА НА НОВАТА МАКЕДОНСКА ПОЕТСКА ГЕНЕРАЦИЈА

„Човек е сето она кое му останува премолчено“
Месечината ме следи. (Моника Стојановска)

Клучни зборови: млади поети, култура „Бета“, микрокосмос, бунтот на тишината.

Најстарите записи низ историјата, запишани на камените карпи, биле јасна потврда за потребата на човекот да ги изрази своите внатрешни доживувања на светот и да остави траен печат на своето постоење. Тие први слики на камената подлога се траен симбол на внатрешната природа на човекот. Тие први знаци биле креативни одрази во различна форма, имитација на стварноста и графички запишана лична рефлексивна одлика од постоењето. Тој внатрешен одраз на себе во светот ја создава долгата книжевно-уметничка нишка од мотиви, теми и симболи што поврзуваат генерации и што му помагаат на поединецот да добие поширока претстава за светот и за своето место во него. Поезијата едноставно го трансформира видливото во духовна состојба, а невидливото – во материјален облик изразен преку зборовите.

Пишувањето во поетска форма е една од „техниките на цивилизацијата“ (Frye 1957: 99) со кои се прошируваат сликите од животот и кои ја потврдуваат универзалноста на човечкото искуство. Сите тие наследени форми се „конвенционални архетипови“ (Frye 1957: 99), односно преносливи комуникациски симболи со утврдено значење, што имаат исто значење во различен историскиот контекст. Тоа ја прави поезијата

истовремено и човечка историја, затоа што низ нејзините развојни периоди всушност се следи развојот на општествата и истовремено, социологија и психологија на интелектуалните, емоционалните, социјалните, етичките и естетските одговори на човекот.

Историски гледано, дефиницијата на поезијата ги опфаќа токму овие аспекти: таа е истовремено и креација создадена под влијание на трансцендентални сили и имитација на стварноста („мимезис“ кај Аристотел) и инспирација што доаѓа од внатрешните длабочини на умот и структура што се обликува со метрички елементи, ритам и рима.

Овие карактеристики на поетите, Колриџ ги дефинираше како „специфични симптоми на поетската моќ“, што не се поврзани само со волјата и талентот на поетот да создаде поетски состав од случајни мотиви, туку и со инспирација што има генијална и продуктивна природа (Coleridge 2014: 215).

Поезијата, според него, е дарба за имагинација и е поврзана не само со естетско задоволство туку и со чувство за музичко задоволство и моќ за негово производство. Таа е синестетична, во смисла на моќта да визуелизира, да интонира и длабоко да понира во суштината на појавите преку зборот. Во оваа смисла, дури и Платон во своето дело „Држава“ (и покрај другите тенденции и ставови во однос на поетите и нивното место во државата), прави паралела меѓу сликарството и поезијата. Тој го опишува имитативниот карактер на овие две уметности, при што „имитативниот поет... се грижи за долниот дел од душата“ и „ги буди и храни и зајакнува чувствата“ (Cooper 1997: 1209).

Историското проследување на теоријата на поезијата, всушност ги опфаќа сите аспекти на јазикот и говорот, на умот и мислата, на физичкото постоење и емоционалните рефлексии од животните искуства. Од праисториските записи до најсовремените уметнички изразни форми.

Токму во оваа смисла, во својот говор, по повод Нобеловата награда за литература за 2024 година, добитничката на наградата, јужнокорејската писателка Хан Канг (Han Kang), зборуваше за јазикот како за еден вид „телесна топлина“ што се пренесува додека се пишува и чита литературата. Таа изјави:

„Кога пишувам, јас го користам моето тело. Ги користам сите сетилни детали на гледање, слушање, мирис, вкусување, доживување нежност и топлина, и студ и болка, чувството дека

ми чука срцето и дека на телото му треба храна и вода, одење и трчање, чувство на ветер и дожд и снег на мојата кожа, држење за раце... Тие живи сензации што ги чувствувам како смртно суштество се обидувам да ги внесам како крв што тече низ нејзиното тело, во моите реченици. Јас испраќам електрична енергија. И кога ќе почувствувам дека оваа енергија се пренесува на читателот, јас сум зачудена и трогната. Во овие моменти повторно ја доживувам нишката на јазикот што нè поврзува...“ (Kang 2024)¹.

На овој начин, поезијата не е само поврзана со околностите во кои се создаваат нејзините дела. Таа е силно поврзана и со природата на поетот, со тоа што тој навистина е, во неговата природа, со неговите лични ставови, вредности и однесувања. Поетот е креатор на нова стварност, што се гради на основата на реалниот живот и искуства. Дотерана во автентични стилски обележја, преку неа, тој всушност прикажува не само каква е таа стварност, туку и каква може да биде. Па оттука, поетот може да биде рамнодушен кон стварноста, но и да биде бунтовен и револуционерен креатор на општествените промени. Независно дали неговата поезија е цел сама за себе (затворена структура) или отворен систем од значења што понатаму се толкуваат низ читателските искуства – песната секогаш ќе биде идеја или глас што ги осознава и/или ги бара промените во општеството.

Современата поезија целосно ги потврдува и во себе ги инкорпорира историските теориски постулати, според кои, поезијата ги претставува универзалните вистини. Во дотеран говор и со низа поетски техники, нејзината функција отсекогаш била да пренесе морални (и/или религиозни) вредности на времето и да ја одрази комплексноста на човечката природа, индивидуализмот во доживувањето на светот и минливоста. Таа е жива и отворена за нови значења, затоа што „постоењето на песната е некаде помеѓу писателот и читателот и има реалност што не е само реалност што писателот се обидува да ја „изрази“ (Eliot T.S. 1964: 25). Таа реалност ја

¹ Говорот на јужнокорејската писателка Хан Канг беше одржан во Шведската академија во Стокхолм, на 4 декември 2024 година, по повод добивањето на Нобеловата награда за литература (за нејзината „интензивна поетска проза што се соочува со историските трауми и ја разоткрива крвката на човечкиот живот“). Линк: https://www.youtube.com/live/1Z_co4F1fso?si=zvUzXRnMm6T-JGLqD (пристапено на 3.3.2025)

создаваат неговите лични животни искуства, искуствата на читателот што ја чита песната и наследените обрасци (ментални калапи, мисловен хоризонт) на писателот како читател. Прашањето: Што значи песната? – е комплексно и бара повеќе различни пристапи, како и разбирање на уметноста на пишувањето како интелектуален, емоционален и социјален ангажман.

Во услови кога човештвото се соочува со цивилизациски промени од влијанието на технолошката револуција, токму потребата да се изразат внатрешните чувства – стануваат уште поизразена доминанта. Од тие причини, во современата поезија се препознаваат елементи и на реализмот и на (пост)модернизмот, затоа што таа е одраз на современа стварност што е испреплетена со безброј предизвици, но и неизвесности и непознато што ги носи новата животна реалност.

Од друга страна, токму овие тенденции и откривањето нови поетски светови, потврдуваат дека сепак постои континуум на јазикот и мислата и историска и непрекината врска меѓу зборовите (како артикулација на мислата) и човекот. Песната и денес поставува прашања што се само дел од синџирот на постоењето на човечката свест и свесност за животот и постоењето како егзистенцијална категорија.

Каква е стварноста во поезијата на најмладата македонска поетска генерација?²

Новата поетска генерација ја одредуваат околностите и личните искуства низ времето на македонската реалност во последните дваесетина години. Ова е генерација на постиндустриско и информациско општество, генерација на траумата од глобалната пандемија (ковид-пандемијата), генерација што се обликува низ процеси на дигитализирана верзија на сите животни процеси и којашто со своите пристапи најавува нови општествени и социјални концепти. Но, истовремено, ова е и генерација на слободата. Глобализацијата, мобилноста, отвореноста кон другите, кон различностите и мултикултурализмот се дел од гравурите на нивната

² Прегледот на песните на најновата македонска поетска генерација е направен врз основа на изборот песни со наслов „Ново раѓање на зборот“. Овој избор опфаќа избор песни објавени последните години, од четириесет и двајца автори (избрале и приредиле Весна Мојсова-Чепишевска и Иван Антоновски).

поетска рамка. Родени се по 90-тите години на минатиот век и во првите години на овој век, во околности на изразени општествени, социјални и политички премрежиња. Редифинирањето на општествените контури ќе се препознае во нивната рефлексивна на таа преживеана стварност и во доживувањето на тие промени како лични искуства.

Нивните песни извираат од македонското тло, но истовремено се секевенци, исечоци од стварноста на други географски простори и историски блиски и далечни времиња. Нивната поезија е поезија на реалното и трансцеденталното, на видливото и на невидливото, на телесното и духовното, на материјалниот свет и на имагинацијата.

За разлика од сите други генерации претходно, оваа поетска генерација е целосно „дигитална“ и ги користи придобивките на технологијата за промоција на својот поетски глас и култура. Токму поради овие предности, тие се во непосреден контакт со својата публика – имаат свој медиум, личен интерактивен и отворен простор што ја брише физичката бариера меѓу нив и читателите. Како припадници на генерација што созрева во технолошка медијација со своите читатели, нивната поезија е медиум на две нивоа на изразување. Едното се препознава во функцијата на јазикот, затоа што тој е тоа во својата суштина – пренесувач на пораки, кои во случајот на поезијата се искуства и емоции што се некаде во просторот меѓу авторот и читателот и второто ниво – поезијата е мултидимензионален и мултимедијален ресурс, затоа што нивните песни одразуваат различни и јазични и визуелни и музички искуства (поради можноста со текстот да се испреплетат и алатки што го збогатуваат доживувањето). Во поширока смисла, за нив поезијата е дијалог со читателите, но и дијалог преку дигитални платформи што интегрираат и други „засилувачи“ на значењето на зборот.

„Некогаш песните делуваат како молитви, некогаш како да фрлам магии. Еден обид да комуницирам со непознатото. Секако, овде има и љубовни песни. Но, и тие доаѓаат од далечина, од нешто неосознаено, или можеби од наивност. Но, би сакал да ја славам таа наивност, која ни дозволува да се впуштиме во немирни води. Така се осознава непознатото. Мора човек да влезе во тој простор, гол и разоружан. Но, има и нешта кои ги искусуваме, а за нив нема збор. Премногу се едноставни за да ги заробуваме во песни. И за ова ми доаѓа при рака фотогра-

фирањето, со коешто при еден „чкрап“, едно одбележување на светлината, можам да дефинирам еден цел свет, и одреден временски период. А во таа белешка на светлината можат некогаш да се најдат и чувства, за коишто некогаш се молчи. За мене не е толку важен медиумот. Не мора да бидам дефиниран како поет или како фотограф. За мене ова се само алатки за комуникација“ (Диме Данов)³.

Оваа најнова македонска поетска генерација сака „жива, вистинска и одржлива култура. Култура која е ангажирана, која е гласна, пркосна, страсна, критичка“ (Андреј Медик Лазаревски)⁴. Оваа нивна идеја не е ограничена само на ниво на песните. Таа има облик на движење, на поширока културна мисија која е обликувана во форматот на т.н. платформа „Култура Бета“,⁵ која токму во пандемиските услови на физички ограничувања, прерасна во отворена онлајн-промоција на поезија, кратки раскази и визуелна уметност. Веќе петта година по ред, оваа платформа создава нови културни практики и автентични уметнички изрази. Преку онлајн-форматот на презентирање и начин на комуникација со (читателите) публиката, поетите што стојат зад ова културно движење, ги поместуваат стандардите на сите претходни поетски генерации во македонската книжевност. „Култура Бета“ се разви во културно движење што обединува, но и промовира нови македонски поетски имиња што допрва доаѓаат на уметничката книжевна сцена. Марија Велинова, една од младите поетски имиња и дел од оваа нова културна сцена, за овие тенденции вели:

„Нашата работа, секако, не подразбира само креативно творење, туку и отворање на општествените прашања (секако во контекст на културата)... Ние зборуваме за подигање на свеста, за креирањето заедница, за воспоставување нови практики во културата“⁶.

³ Интервју со авторот Диме Данов, 5.7.2021. Линк: [Диме Данов со стихови – виеж од раната младост](#) (пристапено на 3.3.2025)

⁴ Интервју со авторот Андреј Медик Лазаревски, 10.2.2025. Линк: <https://www.slobodenpecat.mk/razgovor-so-andrej-medikj-lazarevski-od-kultura-beta-novata-generacija-saka-zhiva-vistinska-i-odrzhliva-kultura/> (пристапено на 3.3.2025)

⁵ Основачи на „Култура Бета“ се Андреј Медик Лазаревски, Марија Хана Трајкоска и Леонид Георгиевски. <https://www.kulturabeta.com/> (пристапено на 3.3.2025)

⁶ Интервју, 13.2.2025. Линк: <https://kajgana.com/marija-velinova-dosta-beshe-na-ti-go-daj-mi-go-da-go-razbieme-elitniot-krug-vo-kulturnata-fela>

Во песните на оваа поетска генерација се испреплетени минати поетски искуства (и симболи) и слики од животот во современо време – како инспирација, но и како поетски експеримент. Наследството се препознава преку видливите траги на поетскиот израз на Шопов, Конески, Рацин, Павловски, а сегашноста и новите пристапи се одразени во творечки форми ослободени од норми, слобода во изразот, строгост на песната, но разиграност во мотивите. Таа е тивка во тонот, длабоко интимна и бунтовна во тишината.

Што го дефинира нивниот израз, нивната поетика, воопшто?

„Јас пишувам за поединецот и за неговата болка, за личните доживувања и судири; фокусот на мојот интерес е човековата душа и индивидуалните страдања во овој свет на постојани конфликти во кои, како што често кажувам, малиот човек постојано е притиснат во судирите на големите и секогаш го носи најтешкиот товар“ (Михајло Свидерски)⁷.

„...Јас мислам дека и во самата моја поезија може да се препознаат и другите стилови, референците на другите автори, но можеби е тој мој стил симбиоза на влијанијата од постарите македонски автори и некои странски модерни творци, но јас лично сопствениот стил не можам да го дефинирам како препознатлив, како посебен. Да, тој е мој, но се надоврзува на некоја традиција, на нешто претходно пеано. Јас ништо посебно не сакам со поезијата. Таа само спонтано ми доаѓа. Поетите се само суштества со повисоко ниво на чувственост. И поезијата е еден вид, барем за мене, чистење. Тоа доаѓа најдлабоко од мене. Сите сме поети. Сите го правиме тоа чистење на некој начин. Во суштина нашиот однос со целиот свет е таков – поетичен. Си играме на сметка на граматиката, на сметка на симетријата. Бараме друго решение, друг излез“ (Андреј Ал-Асади)⁸.

Оваа генерација поети е целосно свесна за себе и за функцијата на поезијата. За нив таа е цел и начин на барање одговор на прашањата што

⁷ Интервју со авторот, 7. 9.2022. Линк: [Интервју со писателот Михајло Свидерски - писателот е остров сам за себе - Читај бе](#) (пристапено на 3.3.2025)

⁸ Интервју со авторот, 19.1. 2020. Линк: [Андреј Ал-Асади: Сите сме поети!](#)

ги наметнува современиот начин на живот. Во голем дел, таа е поезија на убавината, како поетска метафора за темните страни на животот.

„Тоа е ... работата на уметникот, да го претвора грдото секојдневие во нешто убаво и невообичаено, да му даде длабочина и значење и да ѝ возврати на суровоста на светот со нежност... Кога би морала да симулирам објективност, би рекла дека има неколку мотиви што се провлекуваат во двете збирки, како култот кон детското, дуализмите, парадоксите и конфликтот на природата и на технологијата. Најчесто сакам да пишувам за прашања на кои немам одговор. Сакам да пишувам за тешките нешта, за оние нешта што се страшни, таму каде што не би сакале да чепкаме (Ива Дамјаноски)⁹.

Во суштината на нивните песни се препознава не само односот кон стварноста како егзистенцијална и социјална категорија, туку и односот кон просторот како географска неодреденост. Па така, просторот овде е материјализиран и изразен преку дилемите за заминувањето или останувањето, во акцентирањето на миграцијата и движењето, во симболиката на домот и просторот надвор од домот, во внатрешната борба меѓу туѓоста и припадноста. Бунтот во поезијата на генерацијата „бета“ не е експлицитен и афективен (освен во поезијата кај Иванов). Тој е тивок, интимен, длабоко закопан во дамарите на нивиот свет, во поставените прашања, сомнежи и преиспитувања. Парадоксално, тој бунт е крик заглавен внатре, во „звукот на тишината“, но и слободен глас во просторот и времето во кое ја врамуваат својата поетска порака.

Во нивните песни, градот е нивен хронотоп – и ограничен простор и простор без граници и време што стои во својата мртва точка, но и време што заминува:

Градот е „во облаци“, град на „излупени огради“ / „бетонски ливади“ / „пркосни куќички“ / „добродушен наутро“ – *Град во облаци*, Калиа Димитрова (Чепишевска/Антоновски, 2023: 48). Град во којшто „сакам да постојам, да го допрам ... за да се разбудам среќно“ – без наслов, Викторија Ангеловска (Истото 2023: 100). Под тој простор, „има уште еден град,, – ***“, Стефан Костоски (Истото 2023: 116), бидејќи тој не е „простор сосидан“ ...туку „маглив етер од бесконечни кодови“ – *Градот на еклипса-*

⁹ Интервју со авторката, 18.1.2021. Линк: [Најмладиот добитник на „Браќа Миладиновци“: Поетесата и пијанистка Ива Дамјановски во пандемија имаше најголем креативен бум](#) (пристапено на 3.3.2025)

ѿа, Емануела Ковачевска Китановска (Исто, 2023: 194). Тој е како „пропаднат адолесцент“, кој се „гради со грдно градиво“ и се губи „во својата котлина“, „скржавец е ...што ја упива како жедна билка летната топлина“, што не знае „да спие“, што „како подмолна змија во дувлото од гасови се крие“ – *Градско дејие*, Ива Петреска (Истото 2023: 188).

Овој простор е одредница на состојбата на духот, а времето „страв“ и страдање „без престан“, „Јинг и Јанг“, време што „се забрзува/ избезумено/, апокалиптично/ ѓаволски брзо“ – *Седмица*, Михајло Свидерски (Истото 2023: 52); време – „чекање да се изроди нешто“, „нешто да биде/ од длабочините на небиднината“, „темно чекање“ – *Не би иднина*, Марија Велинова (Истото 2023: 108).

Оваа поетска територија нема физички граници и нема географија, затоа што таа е и објективна стварност и интимен дел од нив. Тој простор е надвор од нив, а таму е „студено, тивко, скапо и самотно“ – *Мала ѿајна ѿорба*, Ивана Јовановска (Истото 2023: 94). Често има и материјален облик – куќа во која „никој ни влегува и ни излегува“ – *Куќа на слейшло*, Габриела Мишел Милкова Робинс (Истото 2023: 139).

Наследувајќи ги обрасците и мотивите од претходниците во современата македонска поезија, во песните на оваа генерација се препознаваат идентични егзистенцијални прашања, често поврзани со потрагата по себе, отуѓеноста, чувството на неприпадност: „Што сме/кои сме/што сум/кој сум?“ – *Ненасловени сме*, Андреј Медик Лазаревски (Истото 2023: 97), „се сомневам дека постојам/ се плашам од себеси/ кога не сум своја/ кога сум онаа до мене/ кога сум онаа спроти мене/ кога сум онаа со мене“ – *Сомнеж*, Благоица Трајковска (Истото 2023: 158); „ништо не е мое“ – *Град во облаци*, Калиа Димитрова (Истото 2023: 48); „навистина заборавам која сум“ – *Amor fati*, *Моника Сѿојановска* (Истото 2023: 64); „нов човек сум, а старо бреме ми недостига“ – *На врвките на живојот*, Дамјан Златановски (Истото 2023: 198); „јас сум како кула/изграден и залепен со цемент тула“ – *Кула*, Иван Николов (Истото 2023: 196); „од мене останат нераскажани сказни/ од својот живот кај сум само еден непознат гостин“ – *На врвките на живојот*, Дамјан Златановски (Исто, 2023: 198).

Сите овие стихови создаваат силен и длабок емотивен слој и гласови што одекнуваат во заднината на песните. Просторот и времето (транс) понираат во разновидни емотивни експреси и интимни доживувања, кои ја исцртуваат „мапата“ на душата и состојбата на духот на оваа млада поетска генерација. Овие песни се „зборови што ги слушаш погласно од тишината“ – *Викај ѿојивко од ѿвојите мисли*, Благоица Трајковска (Ис-

тото 2023: 159), тие се глас што бара да биде слушнат: „Дојдете стари/ Зберете се младинци и жени и мажи/ Онаму кај што живејачката е подредена на двата света“ – *Наместіо манифесті*, Иван Иванов (Истото 2023: 113), глас-проглас и повик за промена и конечно, поезија што отвора низа интимни, егзистенцијални, филозофски, социјални, национални и глобални општествени прашања.

Тишината е нивниот микрокосмос и во неа се испреплетени сите нивни гласови. Таа е и тивка и гласна, истовремено. Таа е симбол и на бунтот и на осаменоста. И на пркосот и на занеменоста. На срцето „му треба тишина, да направи врева“, затоа што „гласна е тишината“ во нивните песни – *Сакаш ли да си ми ништіо?*, Јована Стаматовска (Истото 2023: 200). Во неа „се котат сеништа“ – *Ние сме од ішој народ*, Диме Данов (Истото 2023: 80). Таа „тажна, уморна тишина“, „шумоли и воздигнува“ – *Вечерен еішлог*, Софија Поповска (Истото 2023: 155), и станува „тишината на преселбата“ – *Никогаш іовеке*, Ивана Јованоска (Истото 2023: 93). Таа е „тешко молчење“... „како молитва“ – *Јазикоі*, Михајло Свидерски (Истото 2023: 53), каде дури и телото е „сад полн со молчење“... што „ќе се раствори во тишината“ – *Вечерен еішлог*, Софија Поповска (Исто, 2023: 155).

Тишината е нивната „биднина“ (Иван Иванов) и иднина, ацошоповски стегната и истовремено отворена за нови слоеви и значења. Таа ја има „формата на празнината“ – *Има и іакви денови*, Моника Стојановска (Истото 2023: 61), во која луѓето се сенки на „тивок отворен пат“ – *Месечината ме следи*, Моника Стојановска (Истото 2023: 62). Таа е младичот кој се буди „в мугри ил штом падне мрак“ кој се обидува да свие од „пепелта...пак идеал“ *Биднина*, Иван Иванов (Истото 2023: 113).

Најмладата македонска поетска генерација го живее своето време, оградена со околности што го креираат нивниот животен и уметнички светоглед. Генерација нови „трагачи по судбината“ – *Млагосі*, Сара Ѓорѓијоска (Истото 2023: 147), генерација што носи свој жиг на времето што го врамува во своите песни. Дел од нив сигурно ќе го најдат местото во некои идни македонски поетски антологии, зошто и тие, како и нивните претходници се „сопатници на вечноста“ – *Биднина*, Иван Иванов (Истото 2023:112), на „бродски пловидби со тајнописецот“ – *Уметносі во филџан кафе*, Верица Мукоска (Истото 2023: 152), во обид да најдат одговор на прашањата на кои уште никој не нашол одговор. Нивните песни ја продолжуваат нишката од животни искуства, интимни светови, симболи и поетски изблици што ја дополнуваат сликата за постоењето

на човекот низ времето. Песните на оваа генерација се „зборови што ги слушаш погласно од тишината“, што „зборуваат погласно од криците“ – *Викај поштивко од твоите мисли*, Благоица Трајковска (Истото 2023:159).

Оваа генерација се нова сила што создава свои национални, универзални и автентични вредности. Таа се гради на наследените поетски обрасци, испреплетена со идентични симболи и поетски слики. Но, тоа никако не значи намалување на вредноста на нивната поетика, затоа што конечно, голем поет е „оној кој не само што ја обновува традицијата која е прекината, туку оној кој во својата поезија повторно преплетува што е можно повеќе нејзини залутани нишки“ (Eliot 1964: 85).

И за крај, независно колкумина од овие поетски имиња ќе ја продолжат својата творечка мисија, едно е сепак сигурно: нивните песни ќе сведочат за времето (и стварноста) кога се создавала македонската поетска генерација на новиот век.

Литература:

- Чепишевска, В. М./Антоновски И. 2023. *Ново раѓање на зборови*. Скопје: ПНВ Публикации.
- Coleridge S. T. 2014. *Biographia Literaria*. Edinburgh: University Press Ltd.
- Cooper J. 1997. *Plato. Complete works*. Indianapolis: Hackett publishing company.
- Eliot T. S. 1964. *The Use of Poetry and the Use of Criticism*. London: Faber and Faber.
- Frye N. 1957. *Anatomy of criticism. Four essays*. New Jersey: Princeton University.

Tamara Kjupeva

**REBELLION OF SILENCE BY EMERGING MACEDONIAN GENERATION
OF POETS**

Summary

The poet is the creator of a new reality, which is built on the basis of real-life experiences. Regardless of whether their poetry exists as an autonomous entity (closed structure) or as an open system of meanings that are further interpreted through the reader's experience, the poem will always represent an idea or a voice that perceives and/or seeks changes in society. This is a generation shaped by the post-industrial and information society, by the trauma of the global pandemic COVID-19 and by the processes of digitalization of all aspects of life. Through its approaches, this generation signals the emergence of new social and societal concepts. At the same time, it is also a generation of freedom. Globalization, mobility, openness to others, to diversity and to multiculturalism are integral engravings in their poetic framework. Silence is their microcosm, interwoven with all their voices. It is both silent and loud, at the same time. It symbolizes both rebellion and loneliness, defiance and indifference. The rebellion in the poetry of the "Beta" generation is quiet, intimate, deeply embedded in the pulse of their world. Paradoxically, this rebellion is both a cry trapped within - "the sound of silence" - and a free voice that echoes through space and time.

Kew words: emerging poets, "Beta" culture, microcosm, rebellion of silence.